

นักธรรมชั้นตรี ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

๑. วิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม

วิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม เป็นวิชาที่ต้องอาศัยทั้งศาสตร์ และ ศิลป์ ที่กล่าวว่าเป็นศิลป์ เพราะการเรียงความเป็นเรื่องของความงดงามในการใช้ภาษา ส่วนที่กล่าวว่าเป็นศาสตร์นั้น เพราะการเรียงความเป็นวิชาที่มีหลักการ มีทฤษฎี วิธีการที่เป็นแบบแผนชัดเจน ฉะนั้น ผู้ที่จะเรียงความได้ดีต้องมีความรู้ในด้านภาษาดีพอสมควรและเรียนรู้หลักการวิธีการจนเข้าใจ ตลอดจนมีประสบการณ์ผ่านการฝึกหัดมาอย่างดี

วิธีเรียงความแก้กระทู้ธรรม นอกจากจะทำให้ผู้เรียนขบคิดหัวข้อธรรมะให้แตกฉานสามารถเข้าใจได้ด้วยตนเองแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียน นำเสนอแก่ผู้อื่นให้เข้าใจได้ด้วยภาษาเขียนตรงกับหลักการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักคิด ลงมือทำ และ นำเสนอ หรือ ที่เรียกสั้นๆ ว่า คิด ทำ นำเสนอ

สำหรับนักธรรมชั้นตรี ต้องแต่งอธิบายให้สมเหตุสมผลอ้างสุภาษิตอื่นมาประกอบ ๑ สุภาษิต บอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิตนั้นด้วย สุภาษิตที่อ้างมานั้นต้องเรียงเชื่อมความให้ติดต่อกับเรื่องกระทู้ตั้ง ชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๒ หน้าขึ้นไป และต้องเขียนวันบรรทัด

๒. วิชาธรรมวิภาค

วิชาธรรมวิภาค เป็นวิชาที่มุ่งศึกษาหลักธรรม คำสอน ในพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง และนำไปเป็นหลักยึดในการดำเนินชีวิตให้ถูกต้องดีงาม อันจะนำความสุขสงบให้บังเกิดขึ้นแก่ชีวิตตนเอง และสังคมส่วนรวม

หลักธรรมในวิชาธรรมวิภาคนี้ ท่านจัดไว้เป็นหมวด ตั้งแต่ ทุกะ หมวด ๒ ถึง ทสกะ หมวด ๑๐ ปกณกะ หมวด เบ็ดเตล็ด รวมถึงคิปปปฏิบัติ คือ หลักปฏิบัติสำหรับผู้ครองเรือน

๓. วิชาพุทธประวัติ

วิชาพุทธประวัติ เป็นวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ทราบประวัติของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นบุคคลที่มีอยู่จริง ในประวัติศาสตร์ของมวลมนุษย การทราบภูมิหลัง ความเป็นมาของพระพุทธเจ้าจะทำให้เกิดศรัทธาปสาทะ ยอมรับนับถือพระพุทธเจ้าอย่างถูกต้อง ที่สำคัญเมื่อได้ทราบพระจริยาวัตรของพระพุทธองค์แล้ว

จะทำให้ได้แบบแผนที่ดีงามในการดำเนินชีวิต และมีความมุ่งมั่นตั้งใจ ในการปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธองค์

๔. วิชาวินัยมุข

วิชาวินัยมุข กล่าวถึงพระวินัย ซึ่งเป็นคำสอนที่พระพุทธเจ้าทรงตั้งขึ้น เป็นกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ระบุถึงโทษมากโทษน้อยตามความผิดที่กระทำ แล้วสั่งสอนให้สำรวมระวังมิให้ปฏิบัติผิด ให้ปฏิบัติตามข้อที่ทรงอนุญาต งดเว้นข้อที่ทรงห้าม วิชาวินัยจึงเป็นวิชาที่มุ่งให้ผู้ศึกษาทราบรายละเอียดของพระวินัย แล้วมุ่งรักษาให้บริสุทธิ์ พระวินัยชื่อว่า เป็นรากแก้วของพระศาสนา เพราะเป็นตัวบังคับ หรือวัดความเจริญและความเสื่อมของพระพุทธศาสนาได้ ทั้งนี้ดูได้จากการปฏิบัติตามพระวินัยของพระภิกษุ หากปฏิบัติตามพระวินัยได้มาก ก็แสดงว่าเจริญ และหากปฏิบัติย่อหย่อนก็แสดงว่าเสื่อม

ในส่วนของวินัยมุขนี้จะกล่าวถึงศีลของพระภิกษุ ๒๒๗ ข้อ

๕ วิชาศาสนพิธี

วิชาศาสนพิธี เป็นวิชาที่กล่าวถึงพิธีกรรมหรือระเบียบแบบแผนที่จะพึงปฏิบัติในทางศาสนา ซึ่งนอกจากจะสื่อความหมายไปถึงหลักจริยธรรมในศาสนาแล้ว ยังเป็นพิธีกรรมที่ทำให้พุทธศาสนิกชนมีระเบียบแบบแผนที่ดีงาม และเมื่อปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนแล้ว ก็นับว่าบุคคล กลุ่มคน สังคมนั้นๆ มีความเจริญ มีระเบียบแบบแผนเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่น กลายเป็นอารยธรรมทางศาสนาที่งดงาม เป็นที่ชื่นชมของผู้รู้ทั่วไป

วิชาศาสนพิธีสำหรับนักรธรรมและธรรมศึกษาชั้นตรี มีเนื้อหา ครอบคลุมพิธีกรรมที่ประพฤติปฏิบัติกันในชีวิตประจำวัน เช่น พิธีถวายทาน พิธีแสดงความเคารพ เป็นต้น